

43^e Vlaams-Brabantse Contactdag

Zaterdag 4 oktober 2025

In een traditie van tientallen jaren organiseren we ook dit jaar weer de Vlaams-Brabantse Contactdag. In 2025 is het weer aan ons, Levende Molens V.Z.W., om dit te organiseren en 'Vlaams-Brabantse Contactdag' heeft dan nu ook nog een dubbele betekenis. We ontvangen de deelnemers namelijk in het Vlaams-Brabantse Keerbergen en nog wel in een apart soort molen, namelijk 'De Botermolen'. Dit is de naam van de plaatselijke 'Koninklijke Heemkring'. Deze Heemkring heeft in meer dan 60 jaar een enorme collectie allerhande materiaal verzameld. Hierbij een gedeeltelijke opsomming : tweewielige boerenkarren, vierwielige boerenwagens, landbouwalaam, een smidse, het interieur van de afgebroken kerk van Keerbergen en als laatste in deze opsomming, de botermolen. De naamgever aan dit erf is een boterton aangedreven door een hondemolen. Zoals gebruikelijk ontvangen we hier de deelnemers tussen 12:00 en 13:00 uur met een drankje en een versnapering. Het adres is Haachtsebaan 85 A in Keerbergen.

Na de ontvangst worden de groepen ingedeeld en de verschillende routes meegegeven. Naast een bezoek aan het heemerf onder begeleiding van een gids staan dit jaar nog 2 standaardmolens en 1 watermolen op het programma.

De eerste standaardmolen is de plaatselijke Heimolen, gelegen op een steenworp van het heemerf. Deze molen met zijn recht zadeldak is oorspronkelijk gebouwd in 1706 en in 1722 naar de huidige standplaats overgebracht. Na enig verval is de molen een eerste maal gerestaureerd in 1955 en tenslotte maalvaardig hersteld in 2003. In de tussentijd was de molen in 1975 verkocht aan de gemeente. Momenteel wordt de molen semiprofessioneel bemalen door Alexander Malongré. Het 25 meter lange gevlucht bestaat uit 2 geklinknagelde roeden, type Verhaeghe. Als binnenwerk zijn er 2 koppel Franse stenen, het ene koppel met een diameter van 1,60 m, het andere met een diameter van 1,50 m.

De volgende molen is ongeveer 100 jaar ouder, namelijk gebouwd in 1611. Dit is de Kaasstrooimolen in Heist-op-den-Berg. Door vele mensen, waaronder ook onze oude molenaars, de molen van Hulshout genoemd. De molen staat namelijk heel dicht bij het centrum van Hulshout, terwijl de afstand tot het centrum van Heist-op-den-Berg bijna 10 km bedraagt. Deze standaardmolen is nooit zwaar in verval geraakt, maar door de ouderdom was uiteindelijk toch een grondige restauratie nodig. Na aankoop in 1978 door de gemeente is dit uitgevoerd op het einde van de jaren '80 van de vorige eeuw. Dit is een van de weinige molens die steeds het houten gevlucht heeft behouden en dat zorgt voor steeds weerkerende onderhoudswerken. De houten roeden van tegenwoordig gaan meestal tussen de 10 tot 15 jaar mee. Naast houtrot van de einden is het ook belangrijk dat de pestel of borst zo weinig mogelijk knopen heeft, vooral in het gedeelte naast de askop. Dit voorjaar heeft de Kaasstrooimolen dan ook zijn zoveelste nieuwe houten roeden gekregen. De borst is uitgevoerd in eiken en de einden in douglas. Bijzonder is ook de samenstelling van de 2 koppel stenen, beide met een diameter van 1,50 m. De voormolen heeft een Engelse ligger en een Franse looper, de achtermolen heeft een Franse ligger en een kunststenen looper. Even een verduidelijking voor onze Noord-Brabantse bezoekers. Aan deze kant van de grens is de voormolen het koppel stenen aan de staartkant van de molen en dus ligt de achtermolen langs de kant van het gevlucht.

Hierbij ook nog een woordje uitleg over het verschil tussen Franse en Engelse stenen. Beide soorten, gemaakt van kwarts, zijn meestal afkomstig uit groeven gelegen in La Ferté sous Jouare. Franse stenen zijn grof van structuur en werden meestal gebruikt voor het malen van veevoer. Engelse stenen zijn tussen de kerven zeer glad en zeer geschikt voor het mooi uitmalen van tarwe. De benaming 'Engelse' is ontstaan doordat deze stenen veelvuldig werden uitgevoerd naar het Verenigd Koninkrijk. Vrijwillig molenaar hier is Mil Vanpelt, zeer tevreden dat hij na 5 jaar wachten, terug met de wind kan malen. Tot slot nog vermelden dat ook hier een mooi heemerf is gecreëerd door de bouw van een lemen langgevelhoeve en een apart bakhuis.

De beloofde watermolen is de Servaesmolen in Boortmeerbeek. Deze molen is in 2022 gekocht door de gemeente en wacht nu op restauratie, maar is ook in de huidige staat te interessant om links te laten liggen. De oudste vermelding is 1404 met verbouwingen in de 17 de eeuw en in 1775. Door deze verbouwingen is het huidige gebouw met 4 verdiepingen ontstaan, oorspronkelijk werkend met een onderslagrad. In 1908 is dit rad vervangen door een Francis-turbine en die zorgde gedeeltelijk voor de aandrijving van een indrukwekkende installatie. Een opsomming: 4 koppel stenen, 2 builen, hamermolen, haverpletter, mengketel, koekbreker en een graankuiser. De watermolen is in bedrijf gebleven tot na WO 2, waarna de productie verhuisde naar een nieuwe, mechanische maalderij op de andere oever van de rivier.

Na het bezoek aan de verschillende molens keren we terug naar De Botermolen, waar we verwacht worden voor de afsluitende maaltijd.

Tezamen met de begeleiding door een gids in De Botermolen is de deelnameprijs voor de deze Contactdag 30 euro per persoon (ook voor introducees) over te schrijven op rekeningnummer:

Bank: KBC

IBAN: BE 36 4340 0148 2181

BIC: KREDBEBB t.n.v. Levende Molens V.Z.W. Graag tijdig inschrijven, ten laatste op vrijdag 26 september. Iedereen van harte welkom!

Bij het vermelden van de naam bij het overmaken van het geld, ook het GVM-nummer vermelden.

Jef Druyts

Levende Molens V.Z.W.